



Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Torbjörn Lindqvist
08-56 30 87 07
torbjorn.lindqvist@uk-ambetet.se

Datum/ löpnummer 2013-09-10/ 6
Reg.nr. 52-87-13
Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa tendenser inom högskoleutbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även tendenser inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Fler betalande studenter hösten 2012

Efter införandet av studieavgifter i Sverige hösten 2011 minskade antalet nya inresande freemover-studenter från tredjeland – som berörs av avgifter – med 79 procent. Hösten 2012 har dock denna grupp studenter ökat med 7 procent, men fortfarande är de betydligt färre än innan studieavgifterna infördes. Samtidigt har de nya inresande studenterna från länder inom EU/EES och Schweiz – som inte behöver betala – ökat i antal. Den geografiska mångfalden av utländska studenter vid svenska universitet och högskolor har således minskat.

Avgiftsinförandet medförde att det totala antalet nya inresande studenter (där alltså både utbytesprogramstudenter – som är avgiftsbefriade oavsett varifrån de kommer – och freemover-studenter ingår) minskade kraftigt och sjönk med en tredjedel mellan hösten 2010 och 2011, från 22 000 till 14 700. Men, hösten 2012 har det totala antalet nya inresande studenter ökat något, med 5 procent till 15 400.

Ursprungsområde	Student-kategori	Antal nya inresande			Förändring (%)	
		Ht -10	Ht -11	HT -12	Ht10-Ht11	Ht11-Ht12
Samtliga	Freemover	12 400	4 900	5 800	-60	17
	Utbyte	9 600	9 800	9 700	2	-1
	Summa	22 000	14 700	15 400	-33	5
EU/EES och Schweiz	Freemover	1 400	1 800	2 300	30	26
	Utbyte	7 000	7 100	7 100	2	0
	Summa	8 400	8 950	9 400	7	5
Ej EU/EES och Schweiz (tredjelandsstudenter)	Freemover	7 600	1 600	1 700	-79	7
	Utbyte	2 700	2 700	2 500	0	-5
	Summa	10 200	4 300	4 200	-58	-1
Okänt *	Freemover	3 400	1 500	1 700	-57	18
	Summa	3 400	1 500	1 700	-57	18

Antalet nya inresande studenter till Sverige som inte studerat i Sverige tidigare, per ursprungsområde och studentkategori hösten 2010 till hösten 2012, samt den procentuella förändringen mellan höstarna. * För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land. Betalande studenter med land Okänt ingår i denna redovisning i gruppen Ej EU/EES och Schweiz då betalande per definition måste komma från denna del av världen.

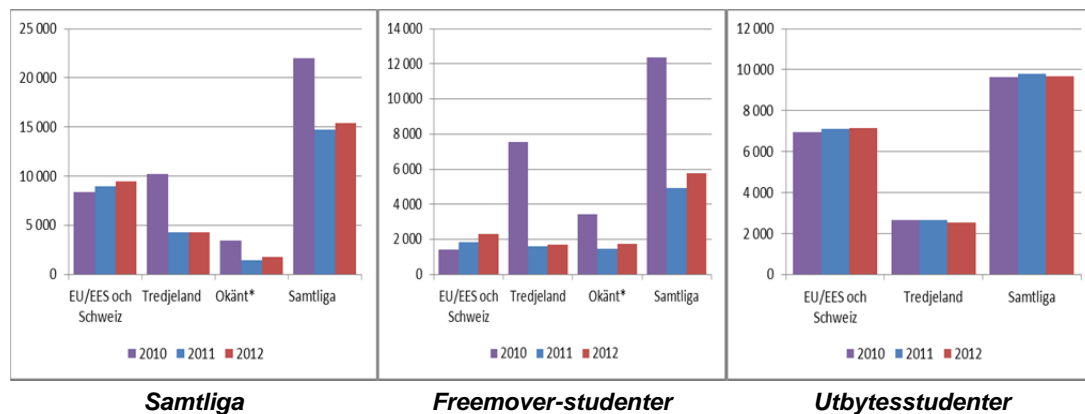
Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

Antalet nya utbytesstudenter var nära nog oförändrat de tre höstarna 2010 till 2012, kring 9 700. Däremot minskade antalet nya freemover-studenter rejält mellan hösten 2010 och 2011, en nedgång med 60 procent. Hösten 2012 har dock antalet nya freemover-studenter ökat till 5 800, en uppgång med 17 procent. Trots ökningen är de nya freemover-studenterna fortfarande betydligt färre än de var innan avgiftsinförandet hösten 2010, då de uppgick till 12 400.

Fler inresande från både inom och utom EU/EES och Schweiz ht-12

Utvecklingen av antalet nya inresande studenter ser olika ut för olika studentkategorier (utbytesstudenter eller freemover-studenter) och beroende på om de kom från länder inom eller utom EU/EES och Schweiz mellan höstarna 2010 och 2012. Antalet nya utbytesstudenter har varit i princip detsamma dessa tre höstar, oavsett varifrån de kom. För nya inresande freemover-studenter ser dock bilden olika ut beroende på varifrån de kom. De som kom från länder utanför EU/EES och Schweiz (s.k. tredjeländer) minskade kraftigt hösten 2011, vilket inte är förvånande med tanke på avgiftsinförandet. Hösten 2010 var de knappt 7 600 och hösten 2011 hade de minskat till cirka 1 600, vilket var en nedgång med 79 procent. Hösten 2012 har de dock ökat till 1 700, en ökning med 7 procent. Trots ökningen är de betydligt färre än innan avgiftsinförandet.



Nya inresande studenter till Sverige hösten 2010-2012 per ursprungsområde. Färre inresande freemover-studenter från tredjeländ efter studieavgiftsinförandet, men fler från EU/EES och Schweiz. Antalet utbytesstudenter har knappt förändrats oavsett varifrån de kommer. * För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land. Betalande studenter med land Okänt ingår i denna redovisning i gruppen Ej EU/EES och Schweiz då betalande per definition måste komma från denna del av världen.

Från länder inom EU/EES och Schweiz har antalet nya freemover-studenter ökat från 1 400 hösten 2010 till drygt 2 300 hösten 2012, vilket är en ökning med sammanlagt 64 procent. Den kraftiga minskningen av freemover-studenter från tredjeländ har således delvis kompenseras av fler europeiska freemover-studenter. Sammantaget har det skett ett skifte i fråga om vilka länder freemover-studenterna kommer ifrån och inslaget av inresande studenter vid svenska lärosäten har efter införandet av studieavgifter blivit alltmer europeiskt.

Hösten 2010, alltså innan avgiftsinförandet, saknades landsuppgift för cirka 3 400 nya inresande studenter. Denna grupp minskade till 1 500 hösten 2011 (betalande



Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

exkluderade – förklaras utförligare i avsnittet ”Redovisning av gruppen med land okänt” på s.7). Minskningen tyder på att det även inom gruppen okända fanns ett antal tredjelandsstudenter hösten 2010, vilket innebär att det finns anledning att utgå ifrån att avgiftsinförandet också påverkat antalet i denna grupp. Det går dock inte att fastställa hur mycket. Hösten 2012 har gruppen med okänd landsuppgift ökat till 1 700, en ökning med 18 procent. Dessa studenter är huvudsakligen från länder inom EU/EES och behöver inte ansöka om uppehållstillstånd för att studera i Sverige.

Fler betalande studenter

Det är viktigt att notera att inte alla freemover-studenter från tredjeländ är studieavgiftsskyldiga. Undantag från betalningsskyldighet medges för personer från tredjeländ som bedöms ha stark anknytning till Sverige. De har exempelvis permanent uppehållstillstånd eller uppehållstillstånd i Sverige av annat skäl än studier. Hösten 2012 var det 1 716 nya freemover-studenter från tredjeländ (inklusive betalande från okänt land) som började studera och av dem var 80 procent eller 1 374 betalande. Det var en något högre andel betalande jämfört med hösten 2011, då det var 1 609 nya freemover-studenter från tredjeländ (inklusive betalande från okänt land), varav 72 procent eller 1 155 betalande.

Hösten 2012 fanns det också för första gången betalande studenter som inte var nya, dvs. de fortsatte att studera från läsåret innan, alltså 2011/12 som var det första läsåret med avgifter. Utöver de nya betalande studenterna hösten 2012 (som var 1 374) fanns det också 1 021 betalande studenter som fortsatte studera. Därmed var det totala antalet betalande studenter 2 395 hösten 2012.

När studieavgifterna infördes aviserades att den statliga finansieringen (anslagen) av universitet och högskolor successivt skulle minskas i takt med att reformen fick genomslag. För 2011 minskades anslagen med 111 miljoner kronor och för 2012 var den tänkta minskningen 330 miljoner kronor (som av andra anledningar inte genomfördes, se Statistisk analys 2013/3). Fr.o.m. 2013 minskas anslagen permanent med 535 miljoner kronor med anledning av studieavgiftsreformen. Lärosätenas intäkter från den studieavgiftsfinansierade verksamheten var 81 miljoner kronor 2011 respektive 212 miljoner kronor 2012, vilket motsvarar omkring 70 procent av anslagsminskningarna dessa år. Det innebär att antalet betalande studenter 2011 och 2012 skulle ha behövt vara drygt 50 procent högre respektive år för att nå intäkter som motsvarar de aviserade anslagsminskningarna.

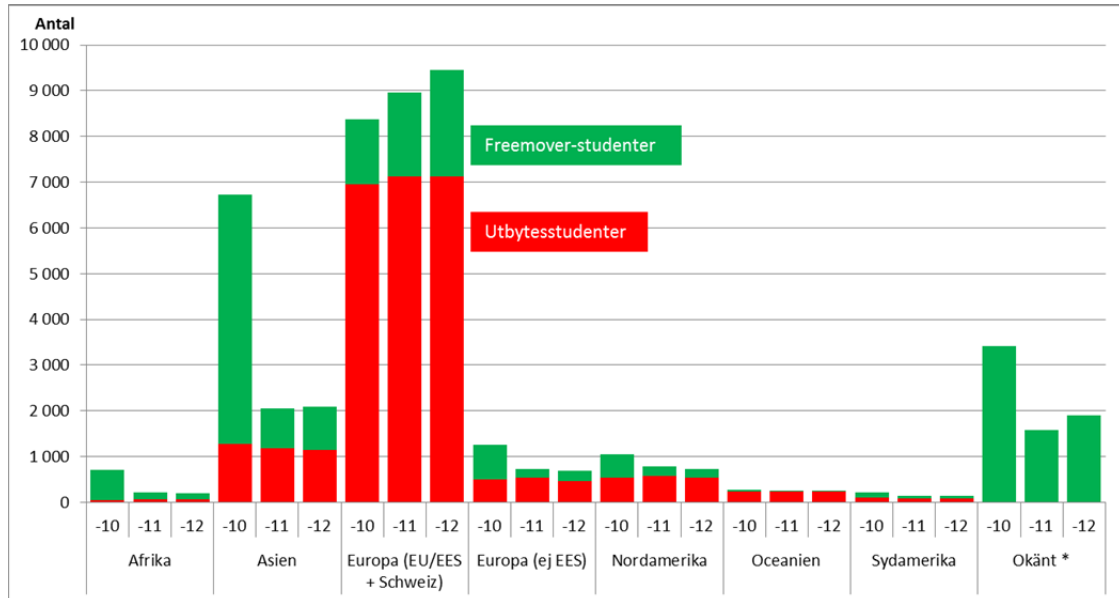
Färre från alla delar av världen utom EU/EES och Schweiz hösten 2011

Avgiftsinförandet hösten 2011 påverkade framför allt de nya inresande studenterna från tredjeländer med vilka svenska lärosäten hade liten utbytesverksamhet. Den relativa minskningen uttryckt i procent var störst för länder i Afrika och Asien varifrån studenttalen minskade med omkring 70 procent i genomsnitt. För länder i Europa, men utanför EU/EES eller Schweiz, samt i Sydamerika var den relativa minskningen omkring 40 procent, medan minskningen från länder i Nordamerika var 25 procent och från Oceanien 10 procent. Skillnaderna i minskning mellan världsdelarna hänger samman med hur fördelningen mellan freemover-studenter och utbytesstudenter såg ut. Minskningen var betydligt mindre i de världsdelar där andelen utbytesstudenter var hög.

Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

Studenter från länder inom EU/EES och Schweiz berörs inte av studieavgifter och från dessa länder har inresandet av nya studenter till Sverige ökat för varje höst under perioden 2010 till 2012. Det gäller i synnerhet freemover-studenterna som sammantaget ökat med 64 procent under perioden.



Antalet nya inresande studenter per världsdelen, uppdelade efter inresandekategori höstarna 2010 till 2012. Efter avgiftsinförandet minskade antalet nya inresande studenter kraftigt från länder utanför EU/EES och Schweiz. Däremot har studentantalet från länder inom EU/EES och Schweiz fortsatt att öka. Det gäller särskilt freemover-studenter. * För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land. I gruppen Okänt ingår betalande studenter, vilket medför att antalet i gruppen Okänt är något högre än i tidigare figurer och tabeller.

Störst minskning av nya inresande studenter från Kina hösten 2011

Sett till enskilda länder minskade det totala antalet nya tredjelandsstudenter mellan hösten 2010 och 2011 mest från Kina (-1 000), Iran (-900), Pakistan (-900), Indien (-800) och Bangladesh (-500). Dessa fem länder stod för 70 procent av den totala antalsminskningen för samtliga tredjeländer. Relativt sett var minskningen störst från Pakistan, Nepal, Bangladesh och Kamerun. Från dessa länder minskade antalet nya inresande studenter till Sverige med närmare 95 procent.

För Kina, som stod för den största antalsmässiga minskningen mellan hösten 2010 och 2011, var den relativa minskningen väsentligt lägre (-55 procent), vilket beror på att inslaget av utbytesstudenter var relativt stort från Kina. Inslaget av utbytesstudenter var störst från Singapore, Australien, Kroatien, Japan och Sydkorea – över 92 procent av alla inresande från dessa länder var utbytesstudenter – vilket är en förklaring till att antalet inresande från dessa länder bara minskade lite, eller i några fall till och med ökade något, mellan hösten 2010 och 2011.



Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

I tabellen nedan redovisas det totala antalet nya inresande studenter per land och därav antalet nya freemover-studenter, hösten 2010 till hösten 2012, samt hur dessa antal förändrats procentuellt mellan hösten 2011 och hösten 2012.

Ursprungsland	Antal nya inresande studenter				därav antal freemover-studenter			
	Ht 10	Ht 11	Ht 12	Förändring Ht 11-12 (%)	Ht 10	Ht 11	Ht 12	Förändring Ht 11-12 (%)
Europa (EU/EES och Schweiz)	8 364	8 954	9 444	5	1 406	1 825	2 313	27
Tyskland	2 097	2 334	2 369	1	231	323	412	28
Frankrike	1 401	1 443	1 469	2	127	144	174	21
Spanien	944	914	949	4	49	48	76	58
Finland	572	549	655	19	277	228	362	59
Nederländerna	384	424	477	13	49	70	80	14
Italien	409	445	468	5	56	70	108	54
Storbritannien/ Nordirland	293	327	339	4	49	84	99	18
Österrike	278	278	310	12	17	29	33	14
Grekland	90	198	283	43	58	167	242	45
Polen	260	241	247	2	40	32	54	69
Belgien	176	170	222	31	11	11	25	127
Danmark	174	178	219	23	49	57	63	11
Schweiz	154	182	180	-1	13	21	16	-24
Tjeckien	152	172	171	-1	7	12	13	8
Norge	193	166	171	3	91	94	82	-13
Litauen	122	130	141	8	52	64	69	8
Island	114	127	117	-8	67	85	78	-8
Övriga	551	676	657	-3	163	286	327	14
Europa (Ej EU/EES och Schweiz)	1 265	728	692	-5	775	195	225	15
Turkiet	446	237	214	-10	243	38	47	24
Ryssland	338	150	159	6	255	64	75	17
Ukraina	241	172	130	-24	145	42	40	-5
Kroatien	69	71	101	42	10	4	2	-50
Övriga	171	98	88	-10	122	47	61	30
Afrika	708	209	197	-6	672	149	124	-17
Kenya	20	33	29	-12	13	18	9	-50
Etiopien	290	35	27	-23	290	30	25	-17
Tanzania	37	19	21	11	22	12	8	-33
Uganda	32	29	20	-31	28	21	10	-52
Övriga	329	93	100	8	319	68	72	6

Tabellen fortsätter på nästa sida.



Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

Ursprungsland	Antal nya inresande studenter				därav antal freemover-studenter			
	Ht 10	Ht 11	Ht 12	Förändring Ht 11-12 (%)	Ht 10	Ht 11	Ht 12	Förändring Ht 11-12 (%)
Asien	6 719	2 050	2 080	1	5 444	866	934	8
Kina	1 838	824	844	2	1 245	299	363	21
Singapore	160	197	215	9	7	4	2	-50
Indien	948	156	205	31	853	119	175	47
Japan	165	163	165	1	32	11	17	55
Sydkorea	134	134	144	7	29	10	7	-30
Iran	1 084	176	123	-30	1 084	174	122	-30
Taiwan	73	75	73	-3	11	10	12	20
Pakistan	922	52	68	31	916	49	67	37
Bangladesh	574	41	43	5	573	39	39	0
Övriga	821	232	200	-14	694	151	130	-14
Nordamerika	1 048	792	723	-9	503	211	193	-9
USA	571	455	438	-4	277	111	112	1
Kanada	276	212	179	-16	114	49	34	-31
Mexiko	145	99	81	-18	78	30	28	-7
Övriga	56	26	25	-4	34	21	19	-10
Oceanien	277	248	242	-2	46	12	12	0
Australien	243	230	221	-4	34	9	9	0
Övriga	34	18	21	17	12	3	3	0
Sydamerika	216	138	133	-4	123	64	50	-22
Brasilien	68	53	52	-2	33	22	11	-50
Colombia	59	25	21	-16	40	23	18	-22
Övriga	89	60	60	0	50	19	21	11
Summa Tredjeländer (ej EU/EES och Schweiz)	10 233	4 165	4 067	-2	7 563	1 497	1 538	3
Okänt *	3 407	1 585	1 899	20	3 406	1 585	1 899	20
Totalt	22 004	14 704	15 410	5	12 375	4 907	5 750	17

Totala antalet nya inresande studenter per land och därav antalet freemover-studenter hösten 2010 till hösten 2012, samt den procentuella antalsförändringen mellan hösten 2011 och hösten 2012 i respektive studentkategori. * För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land. I denna tabell ingår betalande med land okänt i gruppen Okänt.



Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

Hösten 2012 har minskningen avtagit

Hösten 2012 har det varit relativt små förändringar av antalet nya inresande studenter från olika länder i förhållande till hösten 2011, i synnerhet från länder utanför EU/EES och Schweiz. Totalt sett minskade dessa studenter med 2 procent, och för de länder som nämnts tidigare – med stora nedgångar mellan hösten 2010 och 2011 – har situationen inte förändrats påtagligt mellan hösten 2011 och 2012.

Färre nya inresande studenter från utvecklingssamarbetsländer

I samband med införandet av studieavgifter infördes också statliga stipendieprogram riktade till studieavgiftsskyldiga studenter. Ett av dessa hanteras av Svenska Institutet (SI) och stipendieprogrammet riktas till studenter från de tolv länder¹ som Sverige har ett långsiktigt utvecklingssamarbete med. Trots stipendieprogrammet minskade antalet nya inresande studenter från dessa länder med 81 procent mellan hösten 2010 och hösten 2011. Mellan hösten 2011 och hösten 2012 har antalet minskat med ytterligare 8 procent.

Land	Ht -10	Ht -11	Ht -12
Bangladesh	574	41	43
Bolivia	2	3	6
Burkina Faso	0	1	3
Etiopien	290	35	27
Kambodja	4	3	3
Kenya	20	33	29
Mali	0	0	0
Mocambique	4	0	2
Rwanda	4	8	6
Tanzania	37	19	21
Uganda	32	29	20
Zambia	4	12	10
Summa	971	184	170

Antalet nya inresande studenter hösten 2010 till hösten 2012 från de 12 länder som Sverige har ett långsiktigt utvecklingssamarbete med. Efter införandet av studieavgifter har studenttalen minskat kraftigt trots att stipendieprogram riktade till studenter från dessa länder införts.

Redovisning av gruppen med land okänt

Det finns en relativt stor grupp nya freemover-studenter vilkas landsuppgifter är okända. Några av dessa studenter är betalande. Hösten 2011 var det 111 studenter som betalade studieavgift av de totalt 1 585 studenter med okänd landsuppgift. Hösten 2012 var motsvarande antal 162 betalande av totalt 1 899. Även om det inte går att säga från vilka länder dessa betalande studenter kom, betyder det faktum att de betalat studieavgift att de med säkerhet kom från ett land som inte är inom EU/EES eller Schweiz.

¹ Bangladesh, Bolivia, Burkina Faso, Etiopien, Kambodja, Kenya, Mali; Mocambique, Rwanda, Tanzania, Uganda och Zambia.



Datum
2013-09-10

Reg.nr
52-87-13

Dessa betalande studenter redovisas – när de fördelas efter om de kom från *inom eller utom EU/EES och Schweiz eller Okänt* – som om de kom från utom EU/EES och Schweiz. När dessa betalande studenter fördelas efter vilket *land* de kom från redovisas de i gruppen Okänt, eftersom landsuppgift saknas. Det innebär att gruppen Okänt antalsmässigt varierar i olika redovisningar beroende på typ av fördelning.